

Miljøgodkendelse af svinebedriften på Egely

**Svanemosevej 15, 6000 Kolding. Matr. Nr. 50 a Vonsild By,
Vonsild mfl.**

Kolding, den 25. juni 2008

**Denne godkendelse meddeles efter § 12stk. 2 i lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.**

Miljøgodkendelse udarbejdet af Kolding Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.:
V_A

Dato:
28. juli 2008

Forfatter:
Lone Godske

Kvalitetskontrol:
Anders C Bjørnshave-Hansen

Godkendt af:
Torsten Bliksted

Sag nr. og filnavn:
\\esbkfs01\data\sag\11\412.01\Project documentation\Foreløbige MGK\§12_3107_Svanemosevej_15_version_A.doc

INDHOLDSFORTEGNELSE

<u>1</u>	<u>Ikke teknisk resumé</u>	5
<u>2</u>	<u>Godkendelse</u>	8
	<u>Baggrund for godkendelsen</u>	11
<u>3</u>	<u>Vilkår</u>	13
	<u>Drift og indretning af bedriftens anlæg</u>	13
	<u>Udbringningsarealer</u>	14
	<u>Information og ændringer på bedriften</u>	14
	<u>Håndtering af miljøuheld og nærved uheld</u>	15
	<u>BAT (anvendelse af ”bedste tilgængelige teknologi”)</u>	15
	<u>Tilsyn, kontrol og egenkontrol</u>	16
	<u>Evt. ophør af virksomheden eller dele af denne</u>	16
	<u>Bedriftens anlæg</u>	16
	<u>Anlægges beliggenhed og hensyn til landskab</u>	17
	<u>Ventilation</u>	17
	<u>Gødningsopbevaring og håndtering</u>	17
	<u>Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi</u>	18
	<u>Olieprodukter og farligt affald</u>	18
	<u>Kemikalier og pesticider</u>	19
	<u>Affald</u>	19
	<u>Lugt</u>	19
	<u>Transport</u>	20
	<u>Støj</u>	20
	<u>Fluer og skadedyr</u>	21
	<u>Støv</u>	21
	<u>Søer, vandløb og beskyttet natur</u>	21
<u>4</u>	<u>Miljøteknisk redegørelse</u>	22
	<u>4.1 Generelle forhold</u>	22
	<u>Ansøger og medarbejder</u>	22
	<u>Husdyrproduktionen</u>	22
	<u>Bedriftens udbringningsarealer</u>	23
	<u>Risici og afværgeforanstaltninger</u>	23
	<u>BAT, forureningsbegrænsende foranstaltninger og renere teknologi</u>	24
	<u>Egenkontrol</u>	25
	<u>Alternative muligheder</u>	26
	<u>Ophør af husdyrbruget</u>	26
	<u>4.2 Produktionsanlægget mv.</u>	27
	<u>Bedriftens bygningsanlæg</u>	27
	<u>Anlægges beliggenhed og hensyn til landskab</u>	27
	<u>Ventilation</u>	28
	<u>Gødningsopbevaring og håndtering</u>	29
	<u>Foder</u>	29
	<u>Anlæggets ammoniakemmission</u>	30
	<u>Energi og vand</u>	31

<u>Olietanke og spildolie</u>	32
<u>Kemikalier og pesticider</u>	32
<u>Spildevand</u>	32
<u>Affald</u>	33
<u>Lugt</u>	33
<u>Transport</u>	34
<u>Støj</u>	35
<u>Fluer og skadedyr</u>	35
<u>Støv</u>	35
<u>Lys</u>	35
<u>4.3 Udbringningsarealerne</u>	36
<u>Kvælstofudvaskning til overfladevand</u>	36
<u>Kvælstofudvaskning til Grundvand</u>	36
<u>Fosforoverskud og erosion</u>	37
<u>Beskyttet natur samt beskyttede jord- og stendiger</u>	37
<u>Natura 2000-områder</u>	38
<u>Bilag IV arter</u>	39
<u>4.4 Samlet vurdering</u>	42
<u>Bilag</u>	43

Miljøgodkendelse af Egely Svineproduktionen på Svanemosevej 15, 6000 Kolding

1 Ikke teknisk resumé

Ansøgningsoplysninger og beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger fremgår af det elektroniske ansøgningsskema ID 3107 på www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion som vil blive opretholdt, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres. Kolding Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af dette materiale.

Produktionsændringer

Svineproduktionen udvides fra 500 søer, 13.500 smågrise og 400 polte til 700 søer, 20.000 smågrise og 1000 polte hvilket svarer til en udvidelse fra 205,17 DE til 306,66 DE.

Anlægsændringer – se bilag 3

Den eksisterende drægtighedsstald renoveres og der bygges en ny drægtigsstald på 1.060m² samt en ny stald til smågrise på 1080m². Der etableres en ny gyllebeholder på 4000m³ med fast overdækning syd for den nye drægtighedsstald og i tilknytning hertil. Udvidelsen og renovering af staldanlægget foretages etapevis og ventes senest afsluttet i 2012.

Udbringningsarealer og harmonikrav – se bilag 2

Behovet for udbringningsarealer (harmonikravet) for de ansøgte 306,7 DE er 219 ha. I ansøgningen er vist i alt 239,3 ha, svarende til at der er udbringes i gennemsnit 1,28 DE (dyreenheder) pr. ha. Dermed overholder bedriften harmonikravet. Arealerne fordeler sig som følger: Ejede udbringningsarealer: 78,9 ha, forpagtede arealer 101,9 ha og aftalearealer: 58,50 ha i alt 239,3 ha. Herudover er der 9,70 ha græs- og braklagte arealer mv., som ikke indgår i udbringningsarealet.

Tiltag for at mindske nabogener

Den nye gyllebeholder overdækkes med telt, og de nye staldbygninger opføres imod syd længst væk fra naboer til nedbringelse af lugtgener.

Der etableres en skærmende allé beplantning langs Hjarupvej – se bilag 3.

Staldanlæggets påvirkninger af beskyttede naturområder – se bilag 7 og 8

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område), Svanemosen er beliggende ca. 450 meter sydvest for nærmeste staldanlæg. Indenfor habitatområdet findes flere ammoniakfølsomme naturtyper bla. moser, enge, overdrev og brunvandede søer. Nogle af disse naturtyper er såkaldt §7 Naturarealer og afkaster derfor bufferzone I og bufferzone II.

Staldanlægget er beliggende indenfor bufferzone II i forhold til ammoniakfølsomme naturområder, hvilket medfører restriktioner for merpåvirkning af ammoniak til naturområdet. Der er derfor lavet beregning på, hvorvidt den forøgede ammoniakfordampning fra staldanlæg og lager (9 % stigning) medfører en merbelastning med ammoniak på naturområderne i Svanemosen. Ved beregningen er der regnet i forhold til nærmeste beskyttet naturtype i Svanemosen, som er en mose – se bilag 5. Den beskyttede mose ligger lidt tættere på staldanlægget end §7 Naturarealerne i Svanemosen. Beregningen viser, at merbelastningen til §3 mosen vil være 0,00 kg N/ha/år. Det ansøgte projekt overholder således husdyrlovens krav til maksimal merpåvirkning på 0,7 kgN/ha/år på §7 arealer, idet denne er 0,00 kgN/ha/år.

Kolding kommuner vurderer således, at projektet ikke vil medføre ændringer af naturen i Svanemosen eller forværre Svanemosens mulighed for at opnå gunstig bevaringsstatus. I vurderingen indgår tillige, at anlægget ligger i gunstig vindretning i forholdt til naturområderne, samt at hovedparten af den ammoniak som et staldanlæggende afsætter i nærområdet normalt afsættes indenfor de første ca. 300 m fra staldanlægget, mens den resterende ammoniak primært indgår i den diffuse baggrundsbelastning.

Bortset fra et enkelt vandhul er der ikke øvrige beskyttede naturtyper i umiddelbar nærhed af staldanlægget. Dette vandhul vurderes ikke at være særligt sårbart overfor ammoniak nedfald.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakfordampningen fra anlægget ikke forringer naturtilstanden i de beskyttede naturområder i væsentlig grad.

Udbringningsarealers påvirkninger af beskyttede natur-og habitatområder (se bilag 6 – 9)

Udbringningsarealerne omkring Svanemosen og omkring Seest Mølleå er beliggende i bufferzone indenfor 1000 meter fra særligt sårbart natur (§7), hvor der efter loven er pligt til nedfældning af husdyrgødning på sort jord, i vårsæde afgrøder og græs.

Ca. 6 ha af udbringningsarealet ligger inden for habitatområdegrænsen til Svanemosen (Natura 2000). Der er tale om et dyrket kornareal som, i såvel nudrift som i ansøgt drift, dyrkes konventionelt, herunder tilføres husdyrgødning. Projektet medfører ingen intensivning af driften, herunder forøget tildeling af husdyrgødning for det pågældende areal. Men der vil ved udbringning af husdyrgødning fremover blive stillet krav om nedfældning uanset afgrødetype. Projektet medfører således en forbedret sikring mod ammoniakpåvirkning af sårbare naturarealer i Svanemosen.

Ingen af udbringningsarealerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttet natur, men et par af arealerne grænser op til beskyttede ferske enge langs Svanemosen. Der ligger ingen stærkt skrående arealer ned til vandløb, og det vurderes derfor, at vandløbene ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Udbringningsarealerne afvander til Kolding Fjord som igen udmunder i Lillebælt som er internationalt naturbeskyttelsesområder (Natura 2000). Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau. Kolding Kommune vurderer, at projektet ikke påvirker Natura 2000-områderne såvel som øvrige vandområder væsentligt.

For naturområderne som helhed vurderer Kolding Kommune, at projektet ikke vil have ugunstig indvirkning for deres bevaringstilstand.

Transporter

Transport af gylle sker ad Svanemosevej, Hjarupvej og ad Svanevangsvej. Ved udkørsel fra bedriften vælges den udkørsel, som generer de to nærmeste naboer ved Hjarupvej mindst. Til arealer ved Odderstedvej i Fredericia Kommune forgår transport med tankvogn pga. afstanden til arealerne. Det samlede antal af transportere stiger, men transporterne berører ikke tætterebeboede områder. Kolding kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentligt forøgede gener som følge af transportere.

Lugt

Produktionsændringen medfører en forøget lugtemmission, men lugtberegninger viser, at lugtgeneafstandskravet er overholdt. Der ligger ingen samlede bebyggelse eller byzone indenfor de nærmeste 2 km. Nærmeste nabo er beliggende ca. 143 m fra staldanlægget. Den krævede mindste afstand er 125 m i forhold til lugtgener, og gældende afstandskrav er således overholdt.

Ammoniak

Den samlede ammoniakemission fra anlægget er 3052,74 kg, hvilket er en stigning på 272 kg i forhold til nudrift. Den begrænsede stigning i ammoniakemissionen skyldes flere tiltag: Omlægning af gødningssystem fra dybstrøelse til delspalter, implementering af gyllekøling, overdækning af den nye gylletank samt fodringsmæssige tiltag. Projektet overholder det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniaktab fra staldafsnit, hvor der ændres eller udvides. I forhold til den lovbefalede reduktion har ansøger via frivillige miljøtiltag reduceret ammoniakfordampningen med yderligere ca. 1013 kg.

BAT

I de nye stalde er der valgt bedste staldsystem, som er delvist spaltegulv. Ligeledes er valgt gyllekøling i begge nye stalde, som reducerer ammoniakfordampning og erstatter olie som varmekilde i staldanlæg med opvarmningsbehov. De eksisterende stalde er ligeledes indrettet med bedste staldsystem, delspalter, bortset fra drægtighedsstald som renoveres fra dybstrøelse til delspalter.

Foderforbruget følges og optimeres løbende af fodringsrådgiver. Mængden af råprotein nedsættes i forhold til normen.

Samlet vurderes det, at de anvendte BAT-elementer er tilstrækkeligt til af efterleve BAT niveauet for denne bedrift.

Kvælstofudvaskning og fosforbelastning

Alle udbringningsarealerne ligger indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser. Ingen udbringningsarealer ligger dog inden for områder udpeget som nitratfølsomme grundvandsmagasiner. Grundvandsforekomsterne vurderes således, at være tilstrækkeligt beskyttede og vurderes ikke at blive påvirket negativt.

Ingen arealer ligger i oplande udpeget som opland til fosforfølsom Natura 2000-område, og de generelle krav om fosforoverskud er således overholdt. Ligeledes er der ingen arealer beliggende indenfor nitratklasserne.

Samlet vurdering

Projektet overholder således de generelle lovkrav i husdyrloven m.h.t. fosforoverskud og nitratudvaskning til overfladevand. Kolding Kommune vurderer samlet at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet.

2 Godkendelse

Godkendelse

Kolding Kommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Husdyrproduktionen på Egely, Svanemosevej 15, 6000 Kolding, kan udvides fra 500 årssøer, 400 slagtesvin/polte og 13.500 smågrise til 700 årssøer, 1000 slagtesvin/polte (30-104 kg) og 20.000 smågrise (7,2-30 kg), hvilket svarer til en udvidelse fra 205,17 DE til 306,66 DE.

Husdyrgødning udbringes på de i ansøgningsmaterialet anviste arealer (bilag 2).

Der opføres en ny drægtighedsstald på 1.060 m² med kiphøjde på 8,5 m og ny smågrisestald på 1.080 m² med kip højde 7,3 m og en ny teltoverdækket gyllebeholder med opbevaringskapacitet på 4.000 tons. I den eksisterende løbe/drægtighedsstald foretages renovering af stalden og ændring af staldsystem fra delvis dybstrøelse til delspaltesystem.

Derudover er der på bedriften 3 eksisterende gyllebeholdere med kapacitet på i alt 4.600 m². Andre eksisterende bygninger er fodersilo, maskinhus, so/poltestald, smågrise/fare/poltestald, lade og smågrisestald.

Kolding Kommune har jf. lovens § 22 vurderet, at det ansøgte byggeri opføres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. Byggeriet skal placeres jf. bilag 3.

Miljøgodkendelsen er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på nedenstående vilkår.

Kolding Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet som beskrevet i ansøgningsmaterialet og under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer, landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Gyldighed

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på bedriften beliggende på Svanemosevej 15, 6000 Kolding. Til bedriften er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 84154, og bedriften er desuden knyttet til CVR nr. 30984455 og P-nr. 1000387348.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Der gives tilladelse til en etapevis udvidelse. Godkendelsen til udvidelsen af søer og byggeri af drægtighedsstalden bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det drægtighedsstaldene er taget i brug, og at der mindst er indsat et dyrehold, der svarer til opstart af det godkendte dyrehold.

Dog tillades det, at den nye smågrisestald (1.1.6) opføres senest 3 år efter denne

godkendelse med efterfølgende løbende indsættelse af smågrise op til fuld udnyttelse indenfor 2 år efter færdiggørelsen af dette byggeri, dog senest fire år efter denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber den 25 juni 2016. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug" regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2016.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen meddeles i henhold til Lov nr. 1572 af 20. dec. 2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

Miljøgodkendelsen bliver annonceret i Kolding Ugeavis den 25. juni 2008.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra tidspunktet for den offentlige bekendtgørelse af den endelige afgørelse. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jævnfør lovens §§ 84-87.

Evt. klage indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til:

Kolding Kommune, Nytorv 11, 6000 Kolding, epost: teknisk@kolding.dk

Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender Kolding Kommune klagen til Miljøklagenævnet sammen med denne afgørelse og det materiale, der har ligget til grund for sagens bedømmelse.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager. En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af de vilkår, der er fastsat i denne godkendelse.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller regler, der er fastsat i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. lovens § 90. Søgsmålsfristen regnes fra den dato, hvor beslutningen er offentlig bekendtgjort.

Underretning om godkendelsen

Bortforpagter og gylleaftaler

Herdis Skade, Hjarupvej 125, 6000 Kolding
Jan Søndergaard, Østerskovvej 30, 6000 Kolding
Kurt Bjerregaard, Svanevang 2, 6000 Kolding
John Falle, Østerskovvej 27, 6000 Kolding
Svanevang 7, 6000 Kolding
M. Christoffersen, Odderstedvej 32, 7000 Fredericia
Magnus Andersen, Svanevang 11, 6000 Kolding

Landbrugsrådgiver

Kolding Herreds Landbrugsforening, Miljøkonsulent Lars Schmidt; las@khl.dk

Naboer indenfor 750 meter af produktionsanlægget

Anny Thorsager, Midtkærvej 1, 6000 Kolding
Torben Søberg, Svanemosevej 65, 6000 Kolding
Christian Ladefoged Bjørnsen, Sandmosevej 54, 8270 Højberg (Hjarupvej 122)
Johanne Betzer, Hjarupvej 142, 6000 Kolding
Jes Peter Petersen, Svanevang 18, 6000 Kolding
Nicolaj Petersen, Svanemosevej 44, 6000 Kolding
Bjarne Madsen, Svanemosevej 19, 6000 Kolding
Linda Ruby, Hjarupvej 150, 6000 Kolding
Hans Henrik Jensen, Svanemosevej 38, 6000 Kolding
Karl Gotfred Kristensen Aagaard, Svanemosevej 34, 6000 Kolding
Niels Christian Hansen, Svanemosevej 36, 6000 Kolding

Øvrige parter

Friluftsrådet; att. Toni Schack, Agtrupvej 15, st., 6000 Kolding

Øvrige parter med E-post:

Fredericia Kommune, Team Natur og Landbrug, kommunen@fredericiakom.dk
Danmarks Naturfredningsforening. (dn@dn.dk)
Danmarks Naturfredningsforening Kolding. (kolding@dn.dk)
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 16 11 København V. (ae@aeraadet.dk)
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
Kolding Sportsfiskerforening. (formand@koldingsportsfisker.dk)
Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. (jkt@sportsfiskerforbundet.dk)
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. (natur@dof.dk)
Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening Kolding. (Kolding@dof.dk)
Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. (info@ecocouncil.dk)
Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. (bent.odgaard@geo.au.dk)
Greenpeace, Bredgade 20 Baghuset 4, 1260 København. (info@nordic.greenpeace.org)
Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe. (post@rib.mim.dk)
Arbejdstilsynet, Hjulmagervej 14, 7100 Vejle. (at@at.dk)
Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. post@rib.mim.dk
Randbøldal Statsskovdistrikt, Førstballevej 2, 7183 Randbøl. (Randboel@sns.dk)

Baggrund for godkendelsen

Datablad

Ansøger / virksomhedens bestyrer

Navn	Per Skade
Adresse	Svanemosevej 15, 6000 Kolding

Virksomhedens ejer

Navn	Per Skade
Adresse	Svanemosevej 15, 6000 Kolding

Virksomhed

Navn	Svanemosevej 15
Adresse	Svanemosevej 15, 6000 Kolding
Matr. Nr	50 a Vonsild by, Vonsild mfl.
CVR-nr	30984455
P-nr	1000387348
CHR nr.	84154

Kontaktperson

Navn	Per Skade
Adresse	Svanemosevej 15, 6000 Kolding
Telefonnr.	75566789/40106789
Mail	perskade@mail.dk

Rådgiver

Navn	Lars Schmidt
Adresse	KHL, Niels Bohrsvej 2, 6000 Kolding
Telefonnr.	76341700
Mail	las@khl.dk

Produktion og husdyrgødningsmængde

Nuværende produktion	205,17 DE*
Ansøgt produktion	306,66 DE*
Husdyrgødning fra antal DE på ejd.s udbringningsarealer	234,65 DE*

*Beregningen af husdyrholdets størrelse er foretaget med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v.

Baggrund for projektet

Omlægning af staldsystemet ved drægtige søer har høj prioritet, idet det nuværende system ikke tilgodeser dyrenes velfærd, da der er problemer med rangorden og kannibalisme blandt dyrene. Udvidelsen skal muliggøre, at de medfølgende miljøkrav kan realiseres og oppebæres rent økonomisk ved effektivisering af driften.

Grundlag for afgørelsen

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for alle landbrugsmæssige aktiviteter på Egely - Svanemosevej 15, 6000 Kolding, CVR nr. 30984455.

Ansøgning om miljøgodkendelse, indsendt som skema nr. 3107, version 5, genereret den 20. juni 2008 fra www.husdyrgodkendelse.dk med beregningsgrundlag 01/2007. FARM-N version 3.1 og beregningsmoter version 3.0

Vejle Amts VVM-screeningsafgørelse af 16. december 2006 for en produktion svarende til 205 DE.

Tilsyn på bedriften er foretaget af Kolding Kommune den 20. september 2007.

Besigtigelse på udvalgte arealer særligt tæt på Svanemosen er foretaget i efteråret 2007.

Bemærkninger i forbindelse med 1. høring af ansøgningen

Ved 1. høring af ansøgningen har der været en enkelt bemærkning fra Jørn Chemnitz på vegne af Grøn Forum den 22. oktober 2007. Jørn Chemnitz mente ikke, at Kolding Kommune burde behandle sagen, idet den ligger så tæt på Svanemosen. Kolding Kommune redegjorde for, at ansøgningen altid skal behandles og godkendes, hvis det vurderes at udvidelsen kan gennemføres med vilkår, der sikre at miljøet og naboer ikke påvirkes væsentligt.

Indsigelser i forbindelse med høring af udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til afgørelsen har været annonceret i Kolding Ugeavis onsdag den 30 april 2008. Der var 6 ugers høringsfrist. Der er indkommet to indsigelser i høringsperioden fra SF-kolding og Danmarks Naturfredningsforening.

SF-kolding gør indsigelse imod belastningen af Svanemosen med luftbåren kvælstof samt udbringning af husdyrgødning indenfor habitatområdet.

DN mener at det ikke er tilstrækkeligt, at sikre status quo i området og at der ikke er redegjort tilstrækkeligt for hvordan godkendelsen er med til at sikre den gunstige bevaringsstatus. DN mener, at udbringningsarealer og udvidelse af husdyrbrug i og nær Svanemosen kan derfor ikke accepteres.

Kolding Kommunes inddragelse af høringssvar og indsigelser

Kolding kommune har uddybet redegørelsen vedrørende påvirkningen af Svanemosen og stillet ekstra vilkår vedrørende udbringningen af husdyrgødningen indenfor habitatområdet.

3 Vilkår

Generelle forhold

Drift og indretning af bedriftens anlæg

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og med de vilkår, der fremgår af godkendelsen.
2. Virksomheden skal herunder underrette tilsynsmyndigheden Kolding Kommune således, at myndigheden har den fornødne dokumentation for:
  - Besætningens/produktionens størrelse den 25.06.2010 (2 år efter godkendelsens dato) dokumenteret i form af eksempelvis lovpligtig husdyrindberetning, regnskabs- eller driftsbilag.
  - Besætningens/produktionens størrelse den 25.06. 2012 (4 år efter godkendelse dato) dokumenteret i form af eksempelvis lovpligtig husdyrindberetning, regnskabs- eller driftsbilag.
  - Når der er indsat dyr svarende til, at den ansøgte staldkapacitet er fuldt udnyttet, svarende til at besætningen ved kontinuerlig drift vil nå op på 306,65 dyreenheder på årsniveau.
3. Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold, der fordeler sig med 700 årssøer, 1000 slagtesvin og 20.000 smågrise således:

Dyreart	Vægt	Antal	Staldsystem	Stipladser	DE
Årssøer andel i lø.dr.stald	-	700	Løsgående, delvis spalter	520	113,72
Årssøer, andel i farestald	-	700	Delvis spalter	180	49,08
Smågrise	7,2-30	20.000	Delvis sp. to-klima	3.460	114,28
Slagtesvin-polte	30-104	1000	Delvis spalter	500	29,58
Samlet antal dyreenheder på bedriften.....					306,65

*) Fuldt staldudnyttelse for smågrise kan jf. vilkår 5 afvente til senest 2012.

4. Kolding Kommune kan efter konkret vurdering tillade mindre afvigelser i antal dyr eller i vægtintervaller indenfor den samlede produktionsramme på 306,66 DE, så længe dette kan henføres til normale og naturlige udsving, og dette ikke medfører forøgede miljøpåvirkninger fra anlægget. Det påhviler driftsherren at anmelde til kommunen såfremt væsentlige og varige ændringer i dyresammensætningen måtte opstå. Dette gælder ligeledes, hvis årsagen skyldes udefrakommende omstændigheder, som eksempelvis veterinære sygdomsudbrud og konflikter på arbejdsmarkedet.
5. Såfremt godkendelsens produktionsramme ikke udnyttes i en sammenhængende periode på mere end to år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse, skal godkendelsen revurderes, og godkendelsen kan evt. bortfalde. Dog tillades det, at den ny smågristald (1.1.6) må opføres senest 3 år efter denne godkendelse med efterfølgende løbende indsættelse af smågrise op til fuld udnyttelse indenfor 4 år efter denne godkendelse, dvs. senest 25.06.2012.

Såfremt årsagen til evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud i besætningen eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

6. Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i 3 på hinanden følgende år, så kan den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år bortfalde jf. reglerne vedr. kontinuitetsbrud. Såfremt årsagen til en evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

Udbringningsarealer

7. Udbringning af husdyrgødning må kun finde sted på de af kortbilag 2 anviste 239,34 ha udbringningsarealer, dog kan Kolding Kommune godkende anvendelsen af nye udbringningsarealer. Nye udbringningsarealer skal meddeles til Kolding Kommune hvert år inden 1. august. Gylleaftalearealer vil i nogle tilfælde skulle behandles i en selvstændig godkendelse jf. § 16 i Lov om Miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12 2006, inden de kan indarbejdes jævnt før vilkårene i denne godkendelse.
8. På bedriftens arealer (se bilag 2) må der højst udbringes husdyrgødning fra 234,68 DE. Der skal ved fuld produktion forefindes dokumentation for, at der er afsat husdyrgødning svarende til 72 DE/år til de i ansøgningen viste aftalearealer.

Information og ændringer på bedriften

9. Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
10. Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.
11. Ændringer/udvidelser af virksomhedens indretning og/eller drift, der kan have betydning for det ydre miljø skal meddeles til Kolding Kommune. Dette gælder for eksempel ved:
  - ændring af husdyrhold – herunder skift af dyretype, væsentlige ændringer af vægt og/eller alder for indgang og afgang for hver dyretype,
  - bygningsmæssig ændring af produktionsanlæg, foderopbevaring, driftsbygninger eller de tilhørende foranstaltninger, herunder staldsystemer,
  - ændringer af fodersammensætningens indhold af protein og fosfor, herunder fytaseindhold,
  - ændring af indretning, afløbsforhold, ventilationsanlæg,
  - ændring af opbevaring, håndteringspraksis og mængder/typer af husdyrgødning,
  - ændringer i arealer, herunder ejer- eller forpagtningsforhold for bedriften.

Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse. Der gælder for alle ovenstående ændringer, at de kan medføre krav om udarbejdelse af et tillæg til miljøgodkendelsen.

Håndtering af miljøuheld og nærved uheld

12. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Miljøvagten via alarm 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.
13. Hvis der sker uheld på bedriften, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.
14. Der skal etableres en jordvold jf. bilag 3 omkring den nye gyllebeholder. Jordvolden skal udformes så den kan tilbageholde 4000 m³ gylle, uden at dette kan løbe videre ud i det omgivende miljø.
15. Der skal etableres to påkørselspullerter ved den udendørs dieseltank således, at påkørsel af tanken ikke er muligt.
16. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for bedriften, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, og som kan medføre konsekvenser for det miljøet. Beredskabsplanen skal indeholde de oplysninger, der fremgår af Vejledning nr. 1027/2007. Den skal udarbejdes senest, når de nye staldbygninger – her ny løbe/drægtighedsstald og gylletank, tages i brug. Kolding Kommune skal tilsendes en kopi af beredskabsplanen til godkendelse. Beredskabsplan skal vedligeholdes og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdateret.
17. Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen på et sprog, der er forståeligt for personalet.

Se også vilkårene under afsnittene om Bekæmpelses- og desinfektionsmidler og Olietanke og spildolie.

BAT (anvendelse af "bedste tilgængelige teknologi")

18. Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
19. Alle foderblandinger skal være tilsat fytase og der skal anvendes optimerede særskilte foderblandinger for hver dyregruppe for at opnå bedste foderudnyttelse.
20. Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer, såfremt dette ikke konflikter i forhold til dyrevelfærd eller påfører driftsherren en uforholdsmæssig økonomisk byrde.
21. Anlæg der er særligt energiforbrugende, fx ventilations- og gyllekølingsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt. Minimum i henhold til producenternes vejledning og service intervaller.
22. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal senest 1 år efter, at byggeriet er afsluttet, indsendes i en kopi til kommunen.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

23. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
24. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.
25. For så vidt følgende oplysninger ikke fremgår direkte af regnskabsbilag skal der hvert år føres journal over:
- Rengøring af stalde (dato).
  - Oversigt over evt. anvendte rengørings- og desinfektionsmidler med angivelse af metode for anvendelse (tågedesinfektion eller afvask) og forbrugt mængde.
  - Rengøring af ventilationsanlæg (dato).
  - Forbrug af råvarer og foder

Journalen skal fremvises i forbindelse med tilsynet og på forlangende.

26. Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises med datoer:
- Skatte- og driftsregnskab
  - Husdyrindberetning
  - Regnskaber for de solgte dyr / Slagterifregninger
  - Sædskifte- og gødningsplan
  - Forpagtningsaftaler og gylleaftaler/kvitteringer om overført husdyrgødning m.v. for de sidste 5 år
  - Gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning
  - Bilag for anvendte foder mængder
  - Indlægssedler fra foderblandinger, der viser indhold af P og fytase i foderet
  - Kvitteringer for afhentning af affald
  - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
  - Sprøjtejournal

Evt. ophør af virksomheden eller dele af denne

27. Ved ophør af bedriften skal stalde samt gødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres. Kolding Kommune kontaktes før ophør mhp. aftale om evt. fjernelse af produktionsudstyr og bygninger. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes i overensstemmelse med de stillede vilkår for affald.

Produktionsanlægget mv.

Bedriftens anlæg

28. Stalde som nyopføres eller ændres skal indrettes med staldsystemer i overensstemmelse med angivelserne i tabellen under vilkår for generelle forhold.
29. Anlægget skal opfylde det generelle lovkrav på ansøgningstidspunktet om mindst 15% reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til referencenormen for stalde

og/eller husdyrhold, der udvides/ændres. Kravet anses for opfyldt ved overholdelse af vilkår stillet under afsnittet om Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi.

30. Opførsel af driftsbygninger, vaskeplads, gyllebeholder, gyllekølingsanlæg for drægtighedsstalden mv. og ændringer skal udføres i henholdt til BAT-byggeblade.
31. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg, foderanordninger og omgivelser skal renholdes og vedligeholdes, således at lugt-, støj- og støvgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
32. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
33. Ved anvendelse af forsorterede mursten, som ikke er knust, til vejunderlag, skal der kunne redegøre for kvaliteten og oprindelsen af de materialer, som genanvendes i forbindelse med opbygning af vejen.
34. Det er et krav at de pågældende murstenene erstatter primære råstoffer, som ellers skulle have været anvendt til opbygning af vejen, og der må ikke være andre materialer som fx metal, PCB-fugemasse eller rester fra skorsten, glaserede teglsten eller lignende imellem murstenene.

Anlægges beliggenhed og hensyn til landskab

35. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelse i ansøgningsmaterialet og følge byggestil for eksisterende byggeri.
36. Eksisterende læplantning langs Svanemosevej skal stedse bevares og vedligeholdes. Der skal plantes skærmende beplantning nord for bygninger og gylletanke. Beplantningen tillades udført som enten traditionelt 3 rækket læhegn eller alle' beplantning med egetræer eller anden tilsvarende højt voksende, løvfældende og hjemmehørende dansk træart.

Ventilation

37. Ventilatorer skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller og specifikationer med henblik på driftssikker funktion.
38. Ventilationsanlægget må ikke medføre, at der opstår væsentlige lugt, støj, eller støjgener for naboer.

Gødningsopbevaring og håndtering

39. Håndtering af gylle gennem ikke faste installationer skal dette foregå under konstant opsyn, således at brud og spild straks opdages og pumpningen i såfald afbrydes.
40. Ved pumpning af gylle skal det sikres at gyllen ikke kan skumme op og derved medføre overløb.
41. Der må ikke være fastmonteret pumpeudstyr på gyllebeholderne. Gyllepumpning fra beholder til udspretningsvogn skal foregå enten med udspretningsvogn med traktormonteret kranpumpe eller med anden type mobil pumpe der har et returløb til gyllebeholderen og som skal flyttes umiddelbart efter ophør af udkørselsaktivitet.
42. Al anvendelse i markdriften af spildevandsslam, bioaske og øvrigt affald til jordbrugsformål, jordforbedrende midler samt øvrige produkter med indhold af kvælstof og fosfor må ikke anvendes uden forudgående accept fra Kolding Kommune

på udbringningsarealer beliggende i særlige drikkevandsområder.

Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi

43. Samlet kvælstof emission fra produktionen til omgivelserne må maksimalt være på 3052,74 kg N om året fra stald, anlæg og gyllebeholdere jævnfør anvendte beregningsgrundlag på ansøgetidspunktet 01-2007.
44. Det skal sikres at spalter etc. hele tiden er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne. Kontrol skal ske minimum 1 gang i døgnet.
45. Gyllekøling: Der skal være timetæller på kølekompressoren i den nye løbe/drægtighedsstald (bygn. 1.1.5) og i den nye smågrisestald (bygn 1.1.6). se kortbilag 3. Der skal være en driftstid på mindst 7300 timer om året for hvert gyllekølingsanlæg.
46. Der skal være fast overdækning af ny gyllebeholder. Overdækningen skal lukkes umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel fra gyllebeholderen. Skader opstået på den faste overdækning skal repareres umiddelbart efter observation, således at overdækningen er helt tæt.
47. Der skal anvendes foderkorrektion, som viser forbedret fodereffektivitet og eller reduceret proteinindhold i foder jf. Plantedirektoratets regler for reduktion af kvælstofindhold i husdyrgødning (Type I og Type II reduktion). For hver dyregruppe eller som et vægtet gennemsnit for alle dyregrupper skal den samlede opnåede kvælstof og ammoniakreduktion være overholdt ud fra flg. korrektionsfaktorer jf. de oplyst forudsætninger i ansøgningen:

Søer: 0,842 – Smågrise: 0,894 – slagtesvin og polte: 0,771.

Ammoniakreduktionsfaktor: 1,5. Driftsherre skal på forlangende kunne fremvise relevante data fra E-kontrol (effektivitetskontrol) eller data fra foderkøbsbilag og produktionsrapporter for tilsynsmyndigheden til berigtigelse af at forudsætningerne for foderkorrektionerne er overholdte.

Olieprodukter og farligt affald

48. Olieprodukter (olietanke), kemikalier og farligt affald skal opbevares i egnet emballage under tag, i lukkede beholdere, på fast bund og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller til jord, således at der ikke opstår risiko for forurening f.eks. med opsamlingsbakker eller lignende foranstaltninger, der kan indeholde hele indholdet af den største af beholderne.
49. Farligt affald skal bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Mindre mængder af farligt affald kan afleveres på kommunens containerplads.
50. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
51. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spil kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
52. Kommunen underrettes, såfremt der skal ske ændringer herunder sløjfning eller

etablering af nye tanke.

Kemikalier og pesticider

53. Der skal etableres en vaske/fyldeplads til marksprøjte og til vask af maskiner senest den 25. 06.2008.
54. Ved påfyldning af marksprøjte, skal det sikres, at der ikke kan ske tilbageløb til vandforsyningen.
55. Rengøring af sprøjteudstyr skal foregår på vaskepladsen.
56. Bekæmpelses- og desinfektionsmidler skal opbevares i aflåst rum, på kemikaliebestandigt fast gulv og uden mulighed for afløb til jord, kloak eller dræn. Der må ikke opbevares foderstoffer, lægemidler eller levnedsmidler i samme rum.
57. Håndtering af bekæmpelses- og desinfektionsmidler skal foregå, så uheld eller spild ikke kan forurene kloak, dræn eller jord.

Affald

58. Affald skal sorteres, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald.
59. Der skal på bedriften foretages en affaldsgennemgang af affaldskonsulenterne fra Kolding Kommune, hvor affalds sortering, opbevaring, transport og bortskaffelse gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder resultater over affaldsmængder, sorteringsmuligheder og bortskaffelse. Rapporten skal senest 1 år efter, at byggeriet er afsluttet, indsendes i en kopi til kommunen.
60. Bedriftens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes jf. affaldsregulativet. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
61. Der må ikke foretages afbrænding af affald på bedriften, bortset fra mindre mængder rent og tørt haveaffald.

Lugt

62. Staldbelægningen i hver staldanlæg må ikke overskride den maksimale oplyst i ansøgningen.
63. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne er væsentlige, skal bedriften lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Bedriften afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.
64. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes og al gyllehåndtering herunder transport, udbringning og omrøring skal ske på en måde, der begrænser lugtgener mest muligt.
65. Der skal foretages hyppigt overbrusning af dyr og spaltegulve i varme perioder.

Transport

66. I forbindelse med pålæsning og udbringning af husdyrgødning må der ikke spildes eller tildes gødning således, at der er fare for afløb som kan medføre forurening af grund- eller overfladevand - herunder vandløb eller søer.
67. Transport af husdyrgødning beliggende mere end 10 km fra stald- eller tankanlægget skal foregå med tankvogn. Dette er aktuelt for aftalearealer Odderstedvej 32.
68. I forbindelse med transporter af husdyrgødning med traktor skal anvendes de ruter der fremgår af bilag 2. Alternative ruter skal anmeldes og godkendes af Kolding Kommune.
69. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
70. Ved tilsmudsning af offentlig vej som følge af kørsel med udstyr og maskiner herunder udkørsel af gylle til markareal skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.
71. Såfremt der opstår behov for et øget antal kørsler med mere end 10 % i fht. projektgrundlaget eller kørselsbehov uden for det angivne tidsrum, skal kommunen kontaktes for vurdering af evt. gener.

Støj

72. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt ud for skel til nabobeboelse, må ikke overstige:

DAG			
mandag-fredag	kl.07.00 - 18.00	55 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Lørdag	kl.07.00 - 14.00	55 dB(A)	Ref. tid 7 timer
Lørdag	kl.14.00 - 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 4 timer
søn- og hellig-dage	kl.07.00 - 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 8 timer
AFTEN			
alle dage	kl.18.00 - 22.00	45 dB(A)	Ref. tid 1 time
NAT			
alle dage	kl.22.00 - 07.00	40 dB(A)	Ref. tid ½ time

73. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.
74. Bedriften skal, såfremt tilsynsmyndigheden skønner det nødvendigt (dog højst én gang årligt), dokumentere at virksomhedens støjbidrag til omgivelserne overholder støjvilkårene i denne godkendelse. Dokumentation for overholdelse af støjvilkårene skal ske i form af beregninger af støjniveauet eller måling af støjniveauet. Beregninger eller målinger skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller af en person, der er certificeret til "Miljømålinger – ekstern støj". Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra Miljøstyrelsens Støjvejledning nr. 5/1984 eller Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997

Fluer og skadedyr

75. Der skal på bedriften foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
76. Opbevaring af foder og renholdelse skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Støv

77. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for bedriftens eget areal.
78. Fodersiloer mv. skal indrettes således, at unødige støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden tilsvarende støvbegrænsende foranstaltning.

Udbringningsarealerne

Naturbeskyttelse og ammoniak

79. Husdyrgødning skal nedfældes indenfor habitatgræsen dvs. på mark nr. 10 og indenfor 1000 meter fra habitatgræsen skal alt husdyrgødning nedfældes sort jord (forårssåede afgrøder) og græsmarker jf. bilag 6.

Søer, vandløb og beskyttet natur

80. 2 meter bræmmer omkring samtlige vandhuller over 100 m² og vandløb herunder åbne grøfter på bedriftens udbringningsarealer må ikke dyrkes, jordbehandles eller beplantes, og der må ikke foretages terrænændringer.
81. Tilstanden af ejede og forpagtede arealer, der er beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens §3 må ikke ændres eller forringes fx ved omlægning, sprøjtning, dræning eller gødningstilførsel.
82. Såfremt arealanvendelsen, på udbringningsarealet beliggende indenfor habitatområdet Svanemosen (del af mark nr. 10-0), ændres på en sådan måde, at dette kan være i strid med Svanemosens bevaringsmålsætninger skal sådanne aktiviteter anmeldes til Kommunen, inden de iværksættes - jævnfør naturbeskyttelseslovens lovs § 19b

2 Miljøteknisk redegørelse

Den miljøtekniske redegørelse tager udgangspunkt i oplysningerne fra ansøgningen. Den 9. juli 2007 modtog Kolding Kommune den første version af ansøgning om miljøgodkendelse, skema 3107. Ansøgningen er løbende blevet justeret og uddybet, og nedenstående miljøtekniske redegørelse tager udgangspunkt i ansøgning version 4 fra den 22. april 2008. Det er NIRAS i samarbejde med Kolding Kommunes Landbrugsafdeling, der har foretaget den primære vurdering af ansøgning.

Vurderingen er foretaget i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

De enkelte afsnit er opbygget med en teknisk beskrivelse af de faktiske forhold og dernæst en vurdering af miljøpåvirkningen og om dette medfører et vilkår.

2.1 Generelle forhold

I denne godkendelse er der indarbejdet fleksibilitet i forhold besætningens sammensætning, således at byggeriet kan igangsættes og færdiggøres etapevis.

Der bygges 2 nye stalde til hhv. drægtige søer og til smågrise. Eksisterende drægtighedsstald renoveres fra dybstrølsessystem til delspalter og der etableres en ny gyllebeholder med fast overdækning syd for bedriften.

Den ansøgte ændring og udvidelse foretages i flere etaper. Højeste prioritet har renovering af den nuværende drægtighedsstald. For at skabe plads til dyrene i renoveringsperioden kræves at den nye drægtighedsstald står klar. Der vil således umiddelbart efter endelig godkendelse blive påbegyndt etablering af den nye drægtighedsstald. Byggeriet forventes afsluttet inden for 12 mdr – forventet medio 2009. Samtidig påbegyndes renovering af staldsystemet i den eksisterende drægtighedsstald – dette forventes at være afsluttet senest medio 2010. Byggeriet af den nye smågrisestald forventes tidligst at blive påbegyndt i 2009 og med seneste byggestart i 2011. Udvidelsen af antal dyr forventes først at være påbegyndt i 2010 og med fuld staldudnyttelse senest i 2012 (fire år efter godkendelsens ikrafttrædelse).

Der er ingen bivirksomhed på bedriften.

Ansøger og medarbejder

Per Skade, Svanemosevej 15, 6000 Kolding.

Efter fuld udvidelse forventes der 1-2 fuldtidsansatte ud over ansøger selv.

Husdyrproduktionen

Følgende fremgår af ansøgningen:

Dyreart	Vægt	Antal	Staldsystem	Stipladser	DE
Årssøer andel i lø.dr.stald	-	700	Løsgående, delvis spalter	520	113,72
Årssøer, andel i farestald		700	Delvis spalter	180	49,08
Smågrise*)	7,2-30	20.000	Delvis sp. to-klima	3.460	114,28
Slagtesvin-polte	30-104	1000	Delvis spalter	500	29,58
Samlet antal dyreenheder på bedriften.....					306,66

*) Fuld staldudnyttelse for smågrise kan jf. etapevis udvidelse afvente til senest 2012.

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Det vurderes, at sammen med de stillede vilkår nr. 1 - 6 kan husdyrproduktionen udvides og sammensættes jf. ovenstående tabel.

Bedriftens udbringningsarealer

Der er i alt 239,34 ha udbringningsarealer de fordeler sig som følger:

- Ejede arealer: ca. 86 ha
- Forpagtede arealer i alt 98 ha, der fordeler sig på 3 ha (Hjarupvej 125), 65 ha (Svanevang 2) og 30 ha (Østerskovvej 30)
- Aftalearealer i alt ca. 59 ha, der fordel sig på 25 ha (Svanevang 7), 24 ha (Odderstedvej 32, 7000 Fredericia) og 10 ha (Svanevang 11).
- Herudover er der 6,70 ha græs- og braklagte arealer, som ikke indgår i udbringningsarealet.

Udbringningsarealernes beliggenhed se også bilag 2

Beliggenhed	Status	Ha	Nitratfølsomt område	Nitratklasse	Fosforklasse
V. bedriften	Ejet	86	Nej	0	0
	Forpagtet	65	Nej	0	0
	Aftale	10	Nej		
V. Seest Østerskov	Forpagtet	30	Nej	0	0
	Aftale	25	Nej	0	0
V. Odderstedvej	Aftale	24	Nej	0	0

Harm
nikra
et til
et
nsøgt
husd
rhold
å

306,65 DE er 219 ha og er opfyldt, idet der i den godkendte i ansøgning er vist i alt: 239 ha

Ingen af aftalearealerne er omfattet af nitrat- eller fosforklasser eller af nitratfølsomt indvindingsopland, og der er derfor ikke ansøgt om en godkendelse efter §16.

På alle ejede og forpagtede marker er der angivet at referencesædskiftet er ligemed det anvendte sædskifte. Der stilles derfor ingen vilkår vedr. sædskiftet, da det ikke anvendes som virkemiddel.

Maksimal udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne og aftalearealer er 1,4 DE/ha. Der udbringes 1,3 DE/ha i gennemsnit på de ejede og forpagtede 180,84 ha.

De arealer som ejes under samme bedrift, men som ikke benyttes som udbringningsarealer (ca. 3 ha) udnyttes som beboelse, gårdsplads/driftsbygninger, skov og Naturareal samt vejareal.

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår nr. 7- 8, at der er tilstrækkelige udbringningsarealer til produktionens størrelse. Se kortbilag 2 over udbringningsarealer.

Risici og afværgeforanstaltninger

Det vurderes at de væsentligste risici kan opstå ved uheld med opbevaring og håndtering af gylle, olieprodukter og kemikalier. Ejer kontrollerer løbende at regler og love overholdes. Samtidig udføres arbejdet med behørig omtanke. Der udarbejdes en beredskabsplan for bedriften.

Gylle ledes fra stalde til gylletanke via faste pumpeledninger og pumpes under passende overvågning fra gylletanke til gyllebeholdere. Staldanlæg og gyllebeholdere er placeret langt fra stærkt skrånende terræn, dræn og grøfter. Terrænet skråner svagt

mod vest og syd. Mod vest er der en lav jordvold på begge sider langs Svanemosevej. Overfladevand løber derfor mod syd langs jordvolden og ikke direkte imod Svanemosen. Der etableres en jordvold omkring den nye gyllebeholder.

Dieseltanken er placeret udendørs og der vurderes at der er risiko for påkørsel, hvorfor der stilles krav om etablering af påkørselspullerter, således at påkørsel ikke er muligt.

Kemikalier opbevares i godkendt aflåst kemikalieskab.

På baggrund af dette vurderer Kolding Kommune, sammen med de stillede vilkår, herunder bl.a. nr. 12-17, at bedriften drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

BAT, forureningsbegrænsende foranstaltninger og renere teknologi

Management: Dansk Landbrugs Branchekode for god produktionspraksis i primærproduktionen følges og der udarbejdes HACCP-plan vedr. brug af forblandinger og tilsætningsstoffer. Anvendelse og forbrug af husdyrgødning og andelsgødning styres via gødningsplaner og indberettes via årlige gødningsregnskaber. Husdyrholdets sammensætning og antal indberettes årligt via FHI. Anvendelse af pesticider styres via sprøjteplaner og sprøjtejournaler. Forbrug af vand, olie og el mv. opgøres årligt i driftsregnskabet.

Staldindretning: I de nye stalde (1.1.5 og 1.1.6) er der valgt delvist spaltegulv der er BAT. Ligeledes er valgt gyllekøling i begge stalde, som reducerer ammoniakfordampning og erstatter olie som varmekilde i staldanlæg med opvarmningsbehov – f.eks. farestald og smågrisestaldene.

De eksisterende stalde er ligeledes indrettet med bedste staldsystem, delspalter, bortset fra drægtighedsstald (1.1.1) som renoveres fra dybstrøelse til delspalter. I den eksisterende so og poltestald (1.1.2) forventes næste større renovering af stalden i forbindelse med denne godkendelses planmæssige revurdering (2016). I stald (1.1.3) forventes renoveret ca. 2015-20. Landbrugskonsulenten vurderer, at der i dag ikke er miljøteknologier ud over de allerede anvendte, som umiddelbart kan implementeres i de nuværende stalde før næstkommende renovering.

Gylleopbevaring: Nyetableret gyllebeholder har overdækning af telt. På de eksisterende 3 beholdere anvendes naturligt fyldelag.

Gylleudbringning: Gylleudbringning i voksende afgrøder slangeudlægges. Gylleudbringning på sort jord (forårssåede afgrøder) foretages med nedfælder for så vidt vejrmæssige forhold tillader det. For arealer beliggende i nedfældingsbufferzoner nedfældes al husdyrgødning på sort jord og til vårsåede afgrøder eller husdyrgødning undlades. På mark 10 er der krav om nedfældning til alle afgrøder pga. markens beliggenhed indenfor habitatområdegrænse.

Foder: Foderforbruget følges og optimeres løbende af fodringsrådgiver. Mængden af råprotein nedsættes i forhold til normen se afsnittet om foder.

Forbrug af vand og energi: Der foretages registrering af forbrug af vand, olie og el mv. som årligt opgøres i driftsregnskabet. Ved implementering af gyllekøling i de nye staldanlæg reduceres energiforbruget. Se også afsnittet om energi og vand.

Fravalg af BAT: Ansøger har i forbindelse med projektet overvejet implementering af andre teknologiske tiltag – her er primært tænkt på luftrensesystemer og gylleforsuring.

Gylleforsuring er fravalgt pga. af staldanlæggenes og gylleopbevaringsanlæggenes indbyrdes placering i relativt stor afstand og mange enheder – herunder placering af fortanke, som vanskeliggør en central tilsætning af syre til gyllen. Endvidere er indgået at syrebehandling, herunder kontinuerlig ompumpning er en relativt energikrævende proces, at håndtering af stærke syrer kan indebære en miljømæssig og sikkerhedsmæssig risiko. Implementering af forsuring har udover en relativ stor omkostning ved investering også en del løbende driftsomkostninger til strøm og syrer.

Mht. luftrensningssystemer har indgået med vægt at der er tale om relativt nye og uprøvede teknologier, herunder anlæggenes stabilitet over år mht. effekt og driftssikkerhed, renholdelseskrav mv og ligeledes at der er tale om relativt omkostningstunge teknikker set i forhold til de samlede produktionsomkostninger i svineholdet. Ansøger har ved placering af staldene væk fra naboer samtidigt søgt at minimere lugtpåvirkningen.

Ansøger har således valgt at benytte en kombination af velafprøvede og dokumenterede teknologier, herunder – forbedret valg af staldsystem ved drægtige søer – gyllekøling i nye stalde – overdækning af nye tanke samt generel sænkning af proteinniveau i foder. Samlet set for de valgte tiltag opnås effekter som matcher de førnævnte og mere avancerede teknologier mht. ammoniakreduktion og samtidig opnås en væsentlig reduktion af virksomhedens forbrug af energi (olie) til opvarmning og dermed CO₂-belastning.

Såfremt der i godkendelsesperioden kommer nye teknikker til almindelig rådighed som er forureningsbegrænsende er virksomheden forpligtiget til at tage disse i anvendelse, såfremt den miljømæssige effekt står i et proportionalt mål i fht. bl.a. økonomiske forhold.

Kolding Kommune vurderer, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt f.eks. optimere brugen af fytase eller lign. i foderet for bedre P-optag, samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Samlet vurderes det, at de ovennævnte BAT-elementer i projektet er tilstrækkeligt til af efterleve BAT niveauet for denne bedrift. Der stilles bl.a. vilkår: nr. 18-22 og nr. 45-47 vedr. BAT.

Egenkontrol

Til sikring af effekt af gyllekøling monteres timetæller på kølekompressoren.

Ansatte er primært faglærte landmænd samt elever under uddannelse. Personale deltager i relevante kurser, årskongresser og erfa-grupper.

Der føres årligt regnskab over vand-, energi- og foderforbrug.

Der føres journal for anvendelse af pesticider. I samråd med planteavlskonsulent udføres gødningsplaner og gødningsregnskab samt sprøjteplaner.

Der foretages energikontrol af energiforbrug via konsulentordning. Gennem daglige rutiner kontrolleres om bygninger og udstyr er driftsklare. Der er faste aftaler for levering af foder og afhentning af døde dyr og skadedyrsbekæmpelse.

Kolding Kommune vurderer, at sammen med de stillede vilkår vedr. egenkontrol mv.

vilkår nr. 23-26, at kravene til egenkontrol er opfyldt.

Alternative muligheder

Ansøger vurderer at der ikke er realistiske alternativer til det ansøgte. Omlægning til eksempelvis slagtesvinehold vil medføre forøgede lugtgener og ammoniakbelastning fra bedriften.

Bedriftens fysiske placering betyder, at der ikke er andre tilbygningsmuligheder end imod syd. Udflytning af staldanlægget vurderes ikke at være realistisk, idet nuværende anlæg langt fra er produktionsmæssigt afskrevet.

Placering af gylletank på et af markarealerne nord for bedriften har været overvejet, men vurderes pt. for usikker jævnfør kommunale planer for nyt industri i området.

Kolding Kommune vurderer, at de alternative muligheder er belyst, og at nærværende produktions- og virksomhedsudvidelse sammenholdt med de stillede vilkår /miljøkrav er optimale og giver de bedst mulige miljøforhold.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af dyrehold rengøres staldene og vaskevand bortkøres og udbringes sammen med husdyrgødningen på de godkendte arealer. Brugt staldinventar bortskaffes efter den kommunale affaldssorteringsvejledningens anvisninger. Staldene overgår til lagermæssige eller andre ansøgte og godkendte funktioner eller nedrives, og byggeaffald bortskaffes jævnfør affaldssorteringsvejledningens anvisninger – se bilag 10.

Kolding kommune vurderer at beskrivelsen af ophør af bedriften er belyst og stiller vilkår nr. 27.

2.2 Produktionsanlægget mv.

Bedriftens bygningsanlæg

Oversigt over stalde jf. bilag 3:

Nr	Status - byggeår	kvadr meter	Renovering og byggedata mv.	Dyretyper og staldsystem.	Antal DE
1.1.1	Eksisterende 1998	950 m ²	Renoveres 2008	Drægtige søer i dybstrøelse som ændres til delspalter	56,86
1.1.2	Eksisterende 1992	1.060 m ²	Forv. renovering 2016	Diegiv. søer og polte på delspalter	47,74
1.1.3	Eksisterende 1997-2002	1.190 m ²	Forv. renovering ca2020	Diegiv. søer, polte og smågrise på delspalter	70,92
1.1.4	Eksisterende 2004	530 m ²	Forv. renovering 2029	Smågrise på delspalter	30,97
1.1.5	Projekteret 2008	1.080	Kiphøjde 8,5.m Taghældn. 25° Sandwich.elementer	Drægtige søer på delspalter - gyllekøling	56,86
1.1.6	Projekteret 2008-11	1.060	Kiphøjde 8,5 m Taghældn 25° Sandwich elementer	Smågrise på delspalter - gyllekøling	43,3

Byggestil for de nye stalde følger de eksisterende driftsbygninger, som er i sandwich-murstenselementer. De nye projekterede stalde bygges med gyllekølingsanlæg (BAT). I Drægtighedsstalden er etableres der et gyllekølingsanlæg, der giver 30% reduktionen af

NH₃ – jf. BAT byggeblad herom. I den nye smågrisestalde etableres ligeledes et gyllekølingsanlæg, som anslås til at give 20% reduktion af NH₃. Der findes pt. ikke et byggeblad på gyllekølingsanlæg til smågrisestalde. Den mindre reduktion skyldes, at der ikke ønskes en helt så stor nedkølingseffekt hos smågrisene. Begge anlæg skal mindst have en driftstid på 7300 timer om året jf. angivelsen i ansøgning.

Der etableres en internvej rundt om staldanlægget.

Derudover er der på bedriften, maskinhus, lade, beboelse og fodersiloer. Kornsilos er placeret nord for maskinhuset. Se kortbilag nr. 3.

Der er 3 eksisterende gylletanke på bedriften beliggende nord for staldanlæggene, og der bygges i forbindelse med udvidelsen en ny gylletank på 4000m³, der overdækkes med grå teltdækning. Tanken bliver placeret indenfor 300 meter nabobeboelse, hvorfor der er krav om overdækning. Pga. mobilt pumpeudstyr stilles der ikke vilkår om befæstede arealer omkring gyllebeholderne.

Der etableres en vaskeplads med afløb til fortank til en af de eksisterende gyllebeholder. Vaskepladsen forventes at blive ca. 40 m² - Se placering på bilag 3.

Se kort over installationer og afløb på bilag 4.

Kommunen vurderer sammen med de stillede vilkår, at drift og vedligehold af virksomhedens bygnings- og driftsanlæg er miljømæssigt forsvarligt. Der er bl.a. stillet vilkår nr. 28 - 34 vedr. bygningsanlæg.

Anlægges beliggenhed og hensyn til landskab

Bedriften er beliggende i landzone i et forholdsvis jævnt til småbakket område, der svagt skrånede ned mod Svanemosen. Bedriften ligger op ad Kobbelskov mod øst. Mod sydvest ligger Svanemosen og Fovslet Skov, der er udpeget som værdifuldt landskab i regionplan 2005. Bedriftens anlæg er beliggende udenfor dette område samt kirkeomgivelsesområder og områder med kulturhistoriske værdier.

De eksisterende driftsbygninger og siloer er synlige set fra vest og fra Svanemosevej og virker forholdsvis dominerende i forhold til udsynet mod Kobbelskov. Der etableres en skærmende beplantning af allétræer langs med Hjarupvej og hjørnet til Svanemosevej – se placeringen bilag 3.

Anlæggets nybyggeri er beliggende bagved et levende hegn, der hindrer direkte indblik til bygningerne, derved virker anlægget ikke særligt markant set fra syd. Den nye drægtighedsstald opfylder alle de lovmæssige afstandskrav til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levendsmiddelvirksomhed, beboelse og naboskel. Smågrisestalden overholder ikke afstandskravet til naboskel, idet den ønskes placeret ca. 11 meter fra naboskel. Ligeledes overholder gyllebeholderen ikke afstandskravet til offentlig vej, idet den ønskes placeret ca. 10 meter fra vejen. Alle andre afstandskrav overholdes for smågrisestald og gyllebeholderen.

Smågrisestalden ønskes placeret i forlængelse af den eksisterende smågrisestald. Naboskellet er til Kobbelskoven og der er ingen beboelsesbygninger i nærheden. Nabo Torben Søeberg på Svanemosevej 65 er fuldt indforstået med, at smågrisestalden placeres tættere på naboskellet end de 30 meter. Der er afgivet en skriftlig erklæring.

Der ønskes ligeledes dispensation til placeringen af gyllebeholderen fordi alternativ placering længere væk fra vejen vil umuliggøre evt. senere udvidelser og eller anlæg i forlængelse af smågrisestalden. Rykkes beholderen længere ind på marken vil beholderen spærre både for en evt. senere tilbygning til den ny drægtighedsstald og

ligeledes til smågrisestalden. Der er pga. ejendommens beliggenhed klemt mellem skoven og Svanemosevej meget begrænsede muligheder for at placere en ny større gylletank. Alternativt er der overvejet placeringer enten på modsatte side af Svanemosevej eller på driftsarealerne nord for ejendommen.

Det vurderes at alle de ansøgte nybyggeri sker i tilknytning til eksisterende driftsbygninger, og at det ansøgte er nødvendige bygninger for driften.

Kolding Kommune vurderer, at placeringen i tilknytning til de eksisterende anlæg og bagved det levende hegn bevirker mindst mulige gener i forhold til landskabet og naboer. Derfor accepterer Kolding kommune den foreslået placering af gylletanken og smågrisestalden og dispenser for afstandskravet til naboskel i §8 i husdyrloven.

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår, nr. 35-36, at anlægget ikke vil virke væsentlig skæmmende i landskabet.

Ventilation

Ventilationen i ny drægtighedsstald (1.1.5) er undertryksventilation med end driftstid på 8760 timer. Ventilationen i den nye smågrisestald (1.1.4) er undertryksventilation med en driftstid på 8760 timer.

I eksisterende løbe/drægtighedsstald (1.1.1), so/poltestald (1.1.2) og fareafdeling af 1.1.3 er ventilationen med frekvensstyret undertryk med en permanent driftstid. I smågriseafdelingen af stald 1.1.3 er ventilationen frekvensstyret diffus med permanent driftstid.

Ventilatorerne er monteret med jævn afstand i staldenes kip i en højde på 7-10 m. Afkasthøjden har betydning for hvor hurtigt lugten spredes og fortyndes. Afkast i stor højde ved kip vurderes normalt at fortynde lugten bedre, end hvis afkast er placeret i staldsiden.

Kolding Kommune vurderer, at der foretages effektiv drift og tilsyn med ventilationssystemet. For at sikre den effektive drift af ventilatorer, er der stillet vilkår nr. 37 - 38 om rengøring af ventilationsanlæg.

Gødningsopbevaring og håndtering

Husdyrgødning fra virksomheden forekommer udelukkende i form af flydende husdyrgødning/gylle. Der vil efter udvidelsen være 4 gylleholdere med en samlet kapacitet på 8.500 tons.

Oversigt over gyllebeholder jf. bilag 3

Nr	Byggeår	Rumfang	Type	Seneste beh.kontrol
1.1.7	1992	1.100 m ³	Elementtank udv. Wire med flydelag	2002
1.1.8	1996	2.000 m ³	Elementtank udv. Wire med flydelag	2006
1.1.9	2000	1.500 m ³	Elementtank udv. Wire med flydelag	2006
1.1.10	2008-2011	4.000 m ³	Elementtank, teltoverdækket	-

Den samlede årlige produktion af gylle er 8.000 tons. Lageret tømmes hvert år. Der afsættes gylle til gødningsaftaler med Østersskovvej 27/Brørup, Odderstedvej 32/Fredericia og Svanevang 11/Kolding svarende til 72 DE/år. Der importeres ingen husdyrgødning til bedriften.

Kolding Kommune vurderer, jævnfør gennemgang af beregning af 6. oktober 2007 udført for ansøger af Kolding Herreds Landbrugsforening, som bilag til ansøgningen, at opbevaringskapaciteten tilstrækkelig, idet den samlede produktion af husdyrgødning er 6800 tons samt opsamlet nedbør på 1200 tons. Derudover er der en startmængde på 1070, hvilket giver en samlet højeste mængde på 9.070 tons. På bedriften er der derved en kapacitet til 11,2 måneder.

Anvendelse af dybstrøelse som gødningstype ophører med det ansøgte projekt. Der vil herefter ikke længere forekomme opbevaring af husdyrgødning i markstakke når udvidelsen er gennemført. Håndtering og opbevaring af dybstrøelse kan være kilde til en betydelig ammoniakforurening, såfremt der ikke anvendes god management ved overdækning og udkørsel. Denne risiko vil herefter være elimineret.

For at sikre en hensigtsmæssig håndtering af husdyrgødningen er der stillet vilkår nr. 39 - 42. Kolding Kommune vurderer herefter, at der sker en hensigtsmæssig håndtering af husdyrgødningen.

Foder

Der anvendes færdigfoder. Der er benyttet reduktion i indholdet af råprotein pr. foderenhed som virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampning jævnfør nedenstående skema. Ligeledes foretages frivillig reduktion af fosfor.

Stald	Dyretype	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE
1.1.1.	Årsso	125,00	4,6
1.1.2	Årsso	133,33	5,1
	Slagtesvin	133,33	5,1
1.1.3	Årsso	133,33	5,1
	Slagtesvin	133,33	5,1
	Smågrise	155,60	5,4
1.1.4	Smågrise	155,60	5,4
1.1.5	Årsso	125,00	4,6
1.1.6	Smågrise	155,60	5,4

For beregning af ammoniakreduktion tages udgangspunkt i normtal for 2006 som reference jf. bilag 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse:

Beregninger for korrektion af kvælstofindhold og dermed reduktion af ammoniakfordampning følger Plantedirektoratets regler og vejledning for korrektion af kvælstofindhold i husdyrgødning jf. hhv. Type I og Type II korrektion:

Ved fodring af årssøer (drægtige og færende) er anvendt 1442 FE pr årssøer og hhv. 133,3 gram råprotein pr FE til færende søer og 125,0 til drægtige søer, således at korrektionsfaktoren er højst 0,842. Dette beregnet ud fra formlen: $((FE \text{ pr. årssøer} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$. Ammoniakreduktionsfaktoren er 1,5 i fht. den opnåede reduktion for udskilt N svarende til en reduktion på 23,7 %.

Ved fodring af smågrise (7,2-30 kg) på husdyrbruget anvendes 2,03 FEsv pr.kg tilvækst pr produceret svin og 155,8 gram råprotein per FEsv, således at korrektionsfaktoren er højst 0,894. Korrektionsfaktoren er beregnet ud fra formlen: $((FEsv \text{ pr. produceret gris} \times g \text{ råprotein pr. FEsv}) / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 0,628$. Ammoniakreduktionsfaktoren er 1,5 i fht. den opnåede reduktion for udskilt N svarende til en reduktion på 16,9 %

Ved fodring af slagtesvin/polte (30-104 kg) på husdyrbruget anvendes 2,87 FEsv pr kg tilvækst pr produceret svin og 133,3 gram råprotein per FEsv således, at

korrektionsfaktoren er højst 0,771. Dette er beregnet ud fra formlen: $((F_{Esv} \text{ pr. produceret svin} \times g \text{ råprotein pr. } F_{Esv} / 6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr.kg tilvækst})) / 3,19$. Ammoniakreduktionsfaktoren er 1,5 i fht. den opnåede reduktion for udskilt N svarende til en reduktion på 34,3 %.

Kolding kommune vurderer, at forhold vedr. foder og optimering heraf pt. er optimal, men opfordrer til at udviklingen på området med bl.a. fytasetilsætning følges og implementeres om muligt. Der er desuden stillet vilkår nr. 19 og 47 vedr. foder.

Anlæggets ammoniakemission

Kvælstof, der bl.a. kan deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Husdyrproduktioner medfører emission af ammoniak, der påvirker særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed varierer betydeligt fra den ene produktion til den anden, afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse, teknologianvendelse m.v. Størsteparten af ammoniak fra staldanlæg som afsættes i nærområdet afsættes inden for en afstand på ca. 300 m fra stalden, og mindre mængder kan afsættes i afstande op til ca. 1000 m. Hvor meget ammoniak der afsættes afhænger bl.a. af de topografiske forhold i området samt den fremherskende vindretning.

Anlægget ligger forholdsvis tæt på nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, Svanemosen (Habitatområder nr. 250). Næringsstofbelastning fra luften udgør en trussel mod alle områdets naturtyper. – se afsnit om påvirkning af Natura 2000-områder. Den eventuelle merpåvirkning med ammoniak som følge af udvidelsen er efterprøvet ved gennemførte modelberegninger i www.husdyrgodkendelse.dk. Beregninger viser, at der ikke vil være nogen merdeposition i det nærmeste § 3 naturområde beliggende indenfor habitatområdegrænsen – se bilag 5. Kolding Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelsen på dette anlæg ikke vil påvirke området i væsentlig grad. Se også afsnittet om Natura 2000-områder.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal ammoniaktabet fra stald og lager reduceres med 15% i forhold til det fastsatte referencestaldsystem. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt 2 bufferzoner (I og II) om særligt ammoniakfølsomme naturområder (§7). Anlægget er beliggende i bufferzone II, hvor en udvidelse maksimalt må give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Merbelastningen fra det ansøgte projekt er beregnet til 0 kg, hvorfor kravet er opfyldt.

Bedriftens ammoniaktab til omgivelserne er beregnet til at være 3053,74 kg N om året fra staldanlægget. Ammoniaktabet er med de nye bygningsændringer og staldbygninger, herunder etablering af gyllekøling, i forhold til den oprindelige produktion på bedriften øget med 272,39 kg N/år i gennemsnit for hele produktionen. Ammoniaktabet er reduceret med ca. 1.013 kg N/ha mere end nødvendigt for at opfylde det lovmæssige krav om 15 % ammoniakreduktion.

Kolding Kommune har besigtiget Naturarealer i nærheden af anlægget. Det nærmeste beskyttede natur er et vandhul, der ligger ca. 150 meter øst for staldene. Se bilag 7. Der er ikke fundet sjældne og ammoniakfølsomme arter i og ved vandhullet.

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår nr. 43- 47 vedr. ammoniak, at de i godkendelsen beskrevne tiltag for begrænsning af ammoniakfordampning til natur og øvrige omgivelser fra anlæg og lager, er tilstrækkelige. Kolding Kommune

vurderer, at produktionens ammoniakfordampning ikke forringer de beskyttede naturområders naturtilstand i væsentlig grad.

Energi og vand

Der vil efter udvidelse af bedriften være følgende forbrug af energi og vand.

Skønnet forbrug af energi og vand

Ressource	Skønnet forbrug	Nuværende forbrug	Forbrug pr. DE
El til driftsformål	178.750 kwh	143.300	583 kw/DE
Fyringsolie	12.000	12.000	39 l/DE
Drikkevand	6.200 m ³	4.900 m ³	20 m ³ /DE
Vaskevand til stalde	600 m ³	474 m ³	
Vaskevand til maskiner	2-3 m ³	2-3 m ³	

De nye staldbygninger (1.1.5 og 1.1.6) opvarmes ved hjælp af varmeveksler fra gyllekølingsanlægget.

De nye ventilationsanlæg vil være kombi-diffus eller undertryksventilation som har mindst energiforbrug. Belysning af stalderne styres af foderstyringssystemet.

Der er offentlig vandforsyning fra fælles vandværk. Alle stalde vaskes en gang årligt og klimastalden vaskes en gang pr. uge eller efter hvert hold. Der anvendes højtryksrensning og iblødsætning. Alle stalde er udstyret enten med drikkenipler integreret i trug eller med vandkopper.

Kolding Kommune vurderer, at projektet indeholder tilstrækkelige tiltag til minimere energi- og vandforbrug. Der er stillet vilkår nr. 20, nr. 22 og nr. 32.

Olietanke og spildolie

Fyringsolie (F) og diesel (D) opbevares i 2.500 liter plasttank fra 2005 placeret udenfor ved maskinhus (11) og 1.200 liter ståltank fra 1988 placeret i foderrum (12). Se kortbilag 3. Den dobbeltvægget plasttank D står udendørs uden fast bund eller påkørselssikring ved tanken. Ståltank F står på fast betongulv uden afløb. Der er ikke kørsel indvendig i denne bygning med landbrugsmaskiner og derfor ikke særlig risiko for påkørsel her.

Der opbevares kun periodevis mindre mængder spildolie, i metaltønde på fast bund, i maskinhuset (11) fra plæneklipper og lign småinventar. Spildolien afleveres på Kolding Kommunes genbrugsplads. De større maskiner serviceres af maskinhandler som håndterer spildolien, som en del af serviceaftalen.

Der gøres opmærksom på at plasttanken skal placeres på et plant, tæt og vedvarende stabil underlag f.eks. en stålplade eller betonbund som mindst strækker sig 10 cm uden om tanken jf. gældende lovgivning (Olietankbekendtgørelsen).

Det vurderes at sammen med de stillede vilkår 48 - 52 er opbevaringen af olieprodukter forsvarlig.

Kemikalier og pesticider

Pesticider opbevares i aflåst kemikalieskab i maskinhus. Vand til rengøring af sprøjteudstyr påfyldes fra separat vandtank uden tilbageløb. Rengøring af udstyr sker på nyanlagt vaskeplads ved eksisterende stalde, med opsamling til fortank til gyllebeholder. Se bilag 3.

For at sikre forsvarlig opbevaring og håndtering af kemikalier og pesticider er der stillet

vilkår nr. 53 - 57. Kolding Kommune vurderer herefter, at kemikalier og pesticider håndteres og opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Spildevand

Spildevand fra toiletfaciliteter i staldanlæg (forrum) ledes til trixtank ved gårdsplads. Rengøringsvand fra staldene afledes til gyllebeholderen.

Kolding Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt med særlige vilkår vedr. spildevand fra bedriften.

Affald

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst om følgende affaldstyper:

Type	Opbevaring	Mængde/år	Bortskaffelse
Brændbart affald	I lade eller maskinhus	Ca. 2-3 ton	Til modtagestation eller afhentningsordning
Jern og metal		Ca. 1-2 ton	Til skrothandler
Veterinært affald	Medicinskab i forderrum ved stuehus	Ca. 1 kg	Returneres til dyrlæge eller apotek
Pesticidemballage	I kemikalieskab i maskinhus	Max. 50 kg	Til modtagestation
Døde dyr	Plads bag naboejendom Hjarupvej 125	Afhentes ca. 52-104 gange	DAKA

Der opbevares ikke olieaffald på bedriften, da maskiner serviceres på aut. værksted. Kun en meget begrænset mængde til småmaskiner.

Der foretages ikke afbrænding af affald på bedriften udover rent grenaffald fra træfældning.

Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.

For at sikre håndtering af bedriftens affald er der stillet vilkår om opbevaring, transport og bortskaffelse nr. 58 - 61. Kolding Kommune har udarbejdet en særlige sorteringsvejledning til landbrugsbedrifter – se bilag 10.

Kolding Kommune vurderer herefter, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

Eventuelle nabogener fra produktionen

Lugt

En husdyrproduktions primære lugtafgivelse kommer fra staldanlægget gennem ventilationsluften. Der afgives dog periodisk lugt fra gyllebeholder i forbindelse med omrøring og tømning, men såfremt flydelaget er tæt er lugtafgivelsen ellers begrænset herfra. Ligeledes afgives der lugt i forbindelse med udbringningen af gyllen.

Der ligger ingen byzone eller samlet bebyggelse indenfor 2 km af bedriften. Nærmeste naboer er Hjarupvej 150 og 142, som ligger lige nord for bedriften. Kolding Kommune har ikke registeret klager over lugt fra bedriften.

Lugtafgivelse fra staldanlægget:

Der er foretaget en beregning af lugtgenerne fra produktionens staldanlæg i forhold til

nærmeste enkelt bolig, Hjarupvej 125, som er beliggende i en vægтет gennemsnitsafstand på 143 meter nordvest for staldanlægget.

Den vægtede gennemsnitsafstand er et udtryk for afstanden fra det samlede staldanlæggets vægtede lugtcentrum til nærmeste bebyggelse hos naboen.

Beregningen viser, at udvidelsen medfører en forøgelse af lugtgeneafstand, men at genekriteriet er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er på 125 meter, hvilket er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand. I den korrigerede geneafstand indgår, at en eller flere stalde ikke medregnes i den samlede lugtvurdering, idet disse i sig selv ligger mere end 20% længere væk end den nødvendige mindste afstand til nærmeste nabo.

Der er ingen andre landbrug over 75 DE indenfor 100 meter af de omkringliggende naboer, hvorfor der ikke skal regnes med kumulativ lugteffekt. Staldanlægget er placeret i sydlig retning i forhold de nærmeste naboer, hvorfor der ikke foretages en reduktion af lugtgeneafstanden.

Beregningerne er foretaget ud fra standardangivelser for lugtemissionen samt en anvendelse af OML, der er en lugtberegningsmodel til vurdering af spredning af lugt. Staldanlæggene på Svanemosevej vurderes ikke at afvige væsentligt fra de generelle standarder, hvorfor Kommunen vurderer, at beregningerne kan anvendes som et udtryk for de forventede lugtgener fra bedriften.

Lugtafgivelse fra gyllebeholder og udbringningen:

Der er en klar sammenhæng mellem udetemperaturen og lugtemissionen. Dette skyldes blandt andet en større fordampning fra gulv og gylleoverflader ved højere temperaturer. Derfor er det vigtigt, at foretage tilpumpning, omrøring og tømning af gyllebeholder, når temperaturen er lav og vindretning gunstig i forhold til naboer.

I perioder med høj luftfugtighed og vindstille er der ringe mulighed for spredning og fortynding af lugten. Den bedste spredning og fortynding af lugten forekommer på dage med tørvejr og let vind, der efterfølges af nætter med skydække, vind og evt. nedbør. Det peger på, at udbringning så vidt muligt bør ske i køligt vejr, da køligt vejr både reducerer fordampning og lugtgener. Det kan være tidligt om foråret og /eller tidligt eller sent på dagen. På største delen af arealerne skal der anvendes nedfældning af gylle på bl.a. sort jord, hvilket er medtil at reducere lugtgenerne fra udbringningen.

Idet lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstanden kun er overholdt med ca. 18 meter, er det vigtigt, at der er stor fokus på minimering lugtgenerne gennem den daglige drift og gødningshåndteringen, især i de varme perioder. Der er her afgørende at kunne styre dyrernes gødningsaffærd således, at mindst mulige staldarealer er belagt om gylle.

For at sikre færrest mulige lugtgener er der stillet vilkår om begrænsning af lugtgener nr. 64 - 67. Kolding Kommune vurderer herefter, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen.

Transport

Traktortransporten af gylle sker ad Svanemosevej, Hjarupvej og Svanevang. Området er tyndt befolket, og der er ingen større samlinger af huse på transportruten.

Til aftalearealerne ved Oddersted i Fredericia Kommune forgår transport med tankvogn pga. den store afstand. Det samlede antal af transporter stiger i forhold til tilladt nudrift pga. øget mængde transport med husdyrgødning.

I forbindelse med driften er der derudover følgende transportaktiviteter på årsbasis (parentes angiver tidligere antal):

- Husdyrgødning	440	(ca. 300)
- Foder og korn	104-156	(52-104)
- Handelsgødning	2-3	(2-3)
- Dyr til/fra ejendom	104-156	(52-104)
- Døde dyr	52-104	(ca. 52)

Derudover er der kørsel med maskiner i almindeligt og uændret omfang.

Gødningstransporter finder sted i perioden april-maj + visse år primo september.

Sammen med de stillede vilkår nr. 66 – 71 vurderes det, at transport og antallet heraf ikke vil øge generne for de omkringboende.

Støj

Støj vil primært forekomme i forbindelse med aflæsning af foder og afhentning af smågrise. Afhentningsstedet til smågrisene er placeret i de bagerste bygninger i forhold til naboerne nord for bedriften.

For at sikre mindst mulige støjgener er der stillet vilkår om gennemsnitligt og maksimalt støjniveau vilkår nr. 72-74. Kolding Kommune vurderer herefter, at der ikke vil forekomme støjgener fra bedriften.

Fluer og skadedyr

Der sprøjtes for fluer i stald 2 gange årligt. Ved konstatering af rotter kontaktes kommunen. Bekæmpelse sker ved opbevaring af mindst muligt organisk materiale.

For at sikre mindst mulige gener fra fluer og skadedyr er der stillet vilkår om bekæmpelse. Kolding Kommune vurderer, at bedriftens flue- og skadedyrsbekæmpelse sammen med nedenstående vilkår nr. 75-76 er i orden.

Støv

Der er på påmonteret cycloner på indblæsningsstudserne til fodersiloerne.

Kolding Kommune vurderer, at transport og håndtering af grovfoder og foderstoffer mv. sammen med vilkår nr. 77-78 vil give mindst mulige støvgener for omkringboende, hvorved miljøkravene er opfyldt.

Lys

Der er skærmende beplantning omkring driftsanlægget og alle porte vender mod vest væk fra naboer. Der vil ikke være udvendig belysning ved de nye staldanlæg.

Herudover vil der være tændt lys i arbejdstiden imellem 8.00 og 17.00.

Belysning i staldene styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i vinterhalvåret og ca. 2 timer i sommerhalvåret.

Kolding Kommune vurderer dels at afstanden fra produktionsanlæg til nærmeste nabo er tilstrækkeligt afskærmet med bevoksninger. Der stilles ikke vilkår.

2.3 Udbringningsarealerne

Denne godkendelse omfatter kun en miljøvurdering af de ejede og forpagtede arealer. Se kortbilag 6 –7 og 8. For aftalearealerne vurderes der kun om disse kræver udarbejdelse af en §16- godkendelse. I den forbindelse har Fredericia Kommune vurderet aftalearealet ved Gudsøg Vig. Arealet grænser op til et beskyttet overdrev og strandeng. Fredericia Kommune har ved svarbrev af 22. november 2007 vurderet, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke medfører væsentlig risiko for at det omgivne miljø påvirkes, og der er derfor ikke behov for at stille særlige krav i forhold til udbringning af husdyrgødning i 2008 på dette areal. Dog skal ansøger være bekendt med, at udbringning af husdyrgødning indenfor 1.000 meter fra det beskyttede overdrev (jævnfør § 7) skal ske ved nedfældning på sort jord og på græsmarker.

De angivende aftalearealer i Kolding Kommune er beliggende udenfor opland til Natura 2000-området Lillebælt, der er fosfor belastet og nitratfølsomt grundvand. Derfor vurderes det, at det ikke er nødvendigt med en §16 miljøgodkendelse til tredjemand.

Kvælstofudvaskning til overfladevand

Kolding Kommune har vurderet, om produktionen på Svanemosevej har effekt på grundvandskvaliteten i området og af tilstanden af vandløb og søer. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til vandløb og søer, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i områder med nitratklasser jf. husdyrloven og ligger ikke i opland til sårbart Natura 2000-område, hvorfor de generelle regler for harmonikrav vurderes at være tilstrækkelig til at regulere kvælstofudvaskningen til overfladevand.

Udbringningsarealerne afvander til Kolding Fjord via Vonsild Å, Seest Mølleå og Kolding Å. Se desuden afsnittet om natur – udbringningsarealer.

Jævnfør ansøgningen er udvaskningen til overfladevand 44,50 kgN/ha og reduktionsprocenten er mellem 76-100%. Det betyder, at der udvaskes 0-11,03 kg N/ha til overfladevandet.

Kolding Kommune vurderer, at projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven for overfladevand og at der ikke er forhold, som kan begrunde en afvigelse af det generelle beskyttelsesniveau.

Kvælstofudvaskning til Grundvand

Alle udbringningsarealerne ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser og i opland til dels Søndre vandværk og dels Vonsild vandværk. Bedriftens arealer ligger udenfor områder med sårbare grundvandsmagasiner. Der er i dag ingen indsatsplan for området. Såfremt ny kortlægning viser, at der er sårbare grundvandsområder indenfor udbringningsarealerne, kan godkendelse og vilkår bringes op til revision af Kolding Kommune.

Kolding Kommune vurderer, at der ikke er forhold, som kan begrunde en afvigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til kvælstofudvaskning til grundvand og overfladevand.

Fosforoverskud og erosion

De indsendte beregninger viser, at der er omtrentlig balance mellem tilført fosfor med

gødningen og fraført fosfor med afgrøder svarende til at der med det aktuelle dyretryk udbringes ca. 28 kg P pr ha og afgrøderne fjerner ca. 27 kg P pr ha . Dette opnås ved drift og gødningspraksis beskrevet i ansøgningsmaterialet, som udgør grundlaget for denne miljøgodkendelse.

Arealmæssigt er markområderne *ikke* stærkt skrånende og erosionstruede. Ingen af udbringningsarealerne til Svanemosevej 15 er beliggende i områder, der ligger i opland til fosforfølsomt Natura 2000-område og ingen er omfattet fosforklasser i henholdt til husdyrloven.

Kolding Kommune vurderer, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor. Der stilles ikke vilkår.

Beskyttet natur samt beskyttede jord- og stendiger

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor. Visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften (ammoniakfordampning). Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Alle udbringningsarealerne i en afstand af 1.000 meter fra Svanemosen og 1.000 meter fra Seest Mølleå er beliggende i Bufferzone II (jævnfør §7).

Der er registreret 7 vandhuller beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 i nærheden af eller på udbringningsarealerne, se bilag 7, 8 og 9.

Grænsende til mark nr. 10-0 og 12, 13 er registreret fersk eng beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 i selve udbringningsarealet.

Kolding Kommune vurderer, at vandhullerne og engen ikke bliver yderligere påvirket ved driften.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder i nærheden af udbringningsarealerne.

Der er registreret beskyttede jord- og stendiger grænsende til mark nr.e.: 1-0,5-0, 7-0, 9-0, 20-0, 23-0, 26-0, 27-0, 33-0, 34-0, 50-0, 51-0, og 53-0.

Udbringningsarealerne afvander til Vonsild Å (målsat som vandløb for ål, aborre, gedder og karper), Seest Mølleå (målsat som gydevand for ørred og andre laksefisk) og Kolding Å (målsat som vandløb for ørred og andre laksefisk), der afvander til Kolding Fjord. Kolding Fjord har en målsætning om alsidigt dyre- og planteliv. Målsætningen om alsidigt plante- og dyreliv er ikke opfyldt. Årsagen til manglende målopfyldelse er bl.a. tilførsel af næringsstoffer fra landbruget.

Bortset fra den direkte tilledning fra dræn er åstrækningerne beskyttet mod påvirkning fra næringsrigt vand fra udspretningsarealerne, da overfladisk afstrømning vil blive tilbageholdt af 2m bræmmer.

Omlægning af gødningssystem fra dybstrøelse til fremover 100% gyllesystem betyder, at anvendelse af markstakke og evt. risiko for afløb herfra vil ophøre. Endvidere er risikoen for kvælstofudvaskning fra gylle mindre end for dybstrøelse.

For at sikre en beskyttelse af vandløb, søer og natur er der stillet vilkår nr. 80 - 82.

Kolding Kommune vurderer herefter, at de berørte vandløbssystemer og kulturhistoriske værdier ikke vil blive væsentligt påvirket af udvidelsen på Svanemosevej 15.

Natura 2000-områder

Svanemosen (habitatområde nr. 250)

Området er af stor botanisk betydning på grund af den store forekomst af især skovbevoksede tørvemoser, men også nedbrudte højmose-partier og brunvandede søer findes med stor repræsentativitet. Svanemosen er udpeget på grundlag af de prioriterede naturtyper: aktive højmoser, nedbrudte højmoser, hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand, skovbevoksede højmoser og elle- askeskov ved vandløb, søer og væld.

Det fremgår af basisanalysen, at en af de væsentlige trusler for de fleste af de ovennævnte naturtyper er tilførslen af luftbårent kvælstof og at det årlige baggrundsbelastning er beregnet til 19-25 kg N/ha/år. Tålegrænsen er på 5-10 kg N/ha/år, hvorfor Svanemosen i dag modtager væsentligt mere luftbårent kvælstof end området kan tåle. Det understreges i basisanalysen, at der er tale om en foreløbig overslagsberegning, der bør følges op med en mere detaljeret beregning af kvælstofbelastningen af de enkelte naturområder. Endvidere vurderes det i basisanalysen, at det er vigtigt, at kvælstofbelastningen fra lokale kilder nedbringes og i hvert fald ikke må øges.

Den nordlige ende af svanemosen, som ligger tættest på udvidelsen, består hovedsagelig af skovbevokset tørvemose. Randen af mosen er lysåben og er i basisanalysen registreret som "tidvis våd eng" (habitatnaturtype 6410) samt et mindre overdrevsareal (habitatnaturtype 7230). I den nordlige ende af svanemosen er der ligeledes et par brunvandede søer (3160).

Af de nordlige naturtyper er de brunvandede søer de mest kvælstoffølsomme. Som også beskrevet i basisanalysen så er disse mest truet af atmosfærisk kvælstof-deposition. Søerne har en tålegrænse på 5-10 kg N/ha/år.

Beregninger af kvælstof-depositionen fra den aktuelle drift viser, at merbelastningen beregnet til søen udgør 0,00 kg NH₃. Bidraget fra det samlede anlæg udgør 0,19 kg N/ha/år. Bidraget fra det samlede anlæg udgør således 1,9 - 3,8 % af tålegrænsen og 0,76 - 1% af den samlede baggrundsbelastning.

Med en baggrundsbelastning på 19-25 kg N/ha/år og en tålegrænse for de brunvandede søer på mellem 5-10 kg N/ha/år, så er der igen tvivl om at søerne i dag modtager mere luftbåren kvælstof end de kan tåle. Da den beregnede merbelastning ved udvidelsen til søerne er 0, skulle selve udvidelsen ikke påvirke søerne. Det samlede anlæg bidrager derimod til den baggrundsbelastning i området, som i dag er for højt.

Derudover er der andre ændringer i forbindelse med projektet, som ikke indgår i beregningerne. Fjernelse af diffus ammoniakforurening fra markstakke og fra udkørsel af dybstrøelse på marker beliggende op til habitatgrænse. Dette finder sted i nudrift med ikke efter udvidelsen. Alt husdyrgødning der udbringes på omdriftsarealerne, der er beliggende indenfor habitatgrænsen, skal udelukkende at nedfældes.

Andre trusler for området er tilgroning med birk og blåtop, unaturlige vandstandsforhold som følge af dræning og grøftning, afvanding samt invasive arter. I starten af 2007 startede der et naturgenopretningsprojekt, hvor birketræer fjernes og afvandingen stoppes.

En del af mark nr. 10-0 er beliggende i habitatområdet Svanemosen – Se bilag 7. Den pågældende mark er almindeligt dyrket og tilføres uændret husdyrgødning i hhv. nudrift og ansøgt, dog stilles der krav om at alt husdyrgødning til skal udelukkende nedfældes. Der sker ikke nogen intensivering af driften på dette areal, og der er stillet vilkår om at driften ikke må yderligere intensiveres og at der er pligt til at anmelde aktiviteter som kan være i modstrid med områdets bevaringsmålsætning. Aktiviteterne kan blandt andet omfatte væsentlige ændringer i anvendelsen af husdyrgødning.

Som det fremgår af beregningerne i ansøgningssystemet medfører projektet ikke en ekstra ammoniakdeposition til de sårbare naturområderne i Svanemosen og den faktuelle belastning er så begrænset, at den i sig selv ikke forhindrer at Svanemosen kan opnå en gunstig bevaringsstatus. Kolding Kommune vurderer derfor, at projektet sammen med de stillede vilkår bl.a. nr. 43-47, ikke vil forringe naturtilstanden i Svanemosen.

Lillebælt

Alle udbringningsarealerne afvander til Kolding Fjord, som i en vis udstrækning står i forbindelse med den sydlige af Lillebælt, der er udpeget som habitatområde. Både fjorden og Lillebælt er særligt værdifuldt havområde. Lillebælt syd for Kolding Fjord er internationalt beskyttelsesområde Natura 2000-habitatsområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer, som er en prioriteret naturtype. Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Lillebælt opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen herfor er ifølge regionplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, primært fra landbrug. Jævntført basisanalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsstoffer, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og af udledningerne af miljøfremmede stoffer.

Det vurderes, at overholdelsen af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven for fosfor og nitrat er tilstrækkeligt til, at sikre at der ikke sker en forringelse af habitatområdet som følge af det ansøgte projekt, idet der ikke er kendskab til særlige forhold der afkræver et øget beskyttelsesniveau.

Bilag IV arter

Nedenfor findes en opgørelse over dyrearter, som findes eller inden for de sidste hundrede år har fundes i Kolding Kommune, eller i naturområder der modtager overfladeafstrømning fra Kolding Kommune, og som samtidigt findes på bilag IV (strengt beskyttede arter) i EF-habitatdirektivet. I henhold til EF-habitatdirektivets bilag IV er de nævnte dyrearter, hvor artens navn er understreget, strengt beskyttede. Nedenstående er udarbejdet på baggrund af "*Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007*"

Pattedyr

Vandflagermus (*Myotis daubentonii*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det muligt at den findes i området omkring Egely. Søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer. Det vurderes, at artens levesteder ikke påvirkes som følge af projektet.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer, hvorfor det ikke kan udelukkes, at den findes i området omkring Egely. Yngler og overvintrer især i huse. Det vurderes, at ændringerne i forbindelse med projektet ikke vil få betydning for arten.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gård, haver, parker, alléer og små løvskove. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet og da der ikke fjernes våde områder vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter. Da der ikke sker forringelser af bygninger og jagtområder vurderes det at projektet ikke vil have betydning for arten.

Brunflagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler kun i gamle løvtræer. Da der ikke fjernes gamle træer, og da der ikke sker ændringer, der påvirker flagermusenes fødesøgning, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for eventuelle eksemplarer i området.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) er observeret enkelte gange omkring byerne Kolding og Haderslev. Det kan ikke udelukkes at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Kolding Kommune. Det kan således ikke udelukkes at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer eller laves ændringer af skovdrift i forbindelse med projektet, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Pipistrellflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er registreret flere gange i udkanten af Kolding Kommune. Det kan således ikke udelukkes at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer eller laves ændringer af skovdrift i forbindelse med projektet, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Birkemus (*Sicista betulina*) er indirekte fundet for nylig i Svanemosen i form af fund af skelet i sløruglegylp og i foråret 2008 blev der indfanget birkemus i Seest mølleådal og Kolding Ådal. Birkemusen er fundet i en række forskellige naturtyper, ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker mm. Birkemus er generelt truet af ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder (vådområder og ekstensivt drevet tør natur), opsplitning af bestande og levesteder og forstyrrelse ved anlægsarbejder. I forbindelse med projektet sker der ingen ændringer af arealanvendelsen af landbrugsarealer og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, så disse ikke påvirkes af maskiner eller andet. Det vurderes derfor, at levevilkårene for birkemusen i området vil være uændrede som følge af projektet.

Odder (*Lutra lutra*) Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og forekommer også i Ribe Å-systemet. Ligeledes er der observeret Odder i Vester Nebel Å, der er en del af Kolding Å-systemet. Da der er 2 m bræmmer ved vandløbene, og driften af arealerne ned til vandløbet ikke ændres, forventes der ikke at være nogen negativ påvirkning af odderen som følge af projektet.

Marsvin (*Phocoena phocoena*) forekommer i alle danske farvande. Lillebælt har en stor bestand. Udbringningsarealerne afstrømmer alle til Kolding Fjord som står i forbindelse med Lillebælt, men det vurderes at landbrugsdrift, under forudsætning af de lovgivne begrænsninger af projektets næringsstofoverskud ikke kan være til skade for arten.

De øvrige pattedyrsarter på bilag IV er ikke registreret i nærheden af projektet, og de vil således ikke blive påvirket af projektet.

Fugle

Sortspætte er nyindvandret i Svanemosen. Sortspætte yngler i Danmark i blandskov, hvor ældre bøgetræer (80-120 år) støder op til nåletræsbevoksninger med forekomst af herkulesmyre og rød skovmyre, som er blandt artens vigtigste fødeemner i yngletiden. Specielt i vintertiden er døde stammer, stubbe og stød vigtige fourageringspladser for arten. Sortspætte er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag IV.

Krybdyr

Markfirben (*Lacerta agilis*) er udbredt over det meste af Danmark og findes muligvis i nærheden af ejendommen. Yngler på solrige, varme pladser i klitter, heder, overdrev, vejkanter, grusgrave, jernbaneskråninger mv. I forbindelse med projektet sker der ingen ændringer af arealanvendelsen af landbrugsarealer og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, så disse ikke påvirkes af maskiner eller andet. Det vurderes derfor, at levevilkårene for markfirben i området vil være uændrede som følge af projektet.

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er findes flere steder i Kolding Kommune. Det vurderes dog, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne som følge af projektet eftersom arealdriften ikke ændres væsentligt, og der etableres her ud over 2 m bræmmer ned til alle søer på udbringningsarealerne. Det vurderes derfor at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Det kan ikke udelukkes, at den findes i vandhuller og engarealer i området omkring Egely. Da næringsstofoverskuddet og antallet og omfanget af vandhuller, søer og engarealer omkring ejendommen ikke ændres i forbindelse med projektet, forventes ingen negativ påvirkning af eventuelle levesteder for Spidssnudet frø.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er registreret i vandhullerne i omegnen af Anderup og Hjerndrup, og det kan ikke udelukkes, at arten lever i et eller flere vandhuller i forbindelse med udbringningsarealerne. Det vurderes dog, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne som følge af projektet og eftersom arealdriften ikke ændres væsentligt, og der etableres her ud over 2 m bræmmer ned til alle søer på udbringningsarealerne. Det vurderes derfor at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Hverken klokkefrø (*Bombina bombina*), Løgfrø (*Pelobates fucus*), springfrø (*Rana Dalmatina*), grønbroget tudse (*Bufo viridis*) eller strandtudse (*Bufo calamita*) findes i området omkring Egely. Det vurderes derfor, at projektet vil ikke forringe mulige levesteder for arterne.

Insekter

Der er nye fund af stor kærguldsmed og grøn mosaikguldsmed i Svanemosen. Tilførsel af næringsstoffer kan medføre tilgroning, der gør området uegnet som levested for grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed. Som tidligere beskrevet i afnittet om svanemosen vurderes det, at projektet ikke vil medføre en forøget næringsstofbelastning til de sårbare naturområder i Svanemosen. Det vurderes derfor at projektet ikke påvirker guldsmedene.

Muslinger

Flodperlemusling (*Margaritifera margaritifera*) kendes kun fra Varde Å – den har desuden været udsat i Skjern Å, Sneum Å samt Kongeåen, men der er ikke kendskab til om arten har klaret sig. Tykskallet malermusling (*Unio crassus*) har tidligere været kendt i både Jylland, Fyn og Sjælland – p.t. er bevaringsstatus ukendt.

Det vurderes, at projektet ikke vil få indvirkning på muslingearter opført på bilaget, da der ikke ændres på vandløbenes tilstand i forbindelse med projektet.

Karplanter

Der findes 7 plantearter på habitatdirektivets bilag IV: Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul Stenbræk og Krybende Sumpskærm. Ingen af disse er fundet i Kolding Kommune, eller i den umiddelbare nærhed heraf. Det vurderes derfor, at der ikke vil være en påvirkning af strengt beskyttede plantearter som følge af projektet.

Konklusion, bilag IV-arter

Kolding Kommune er ikke bekendt med andre forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer.

Kolding Kommune vurderer at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Bilag IV arter i projektområdet eller den umiddelbare nærhed af dette. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

2.4 Samlet vurdering

Projektet overholder således de generelle lovkrav i husdyrloven for fosforoverskud og nitratudvaskning til overfladevand. Det vurderes at projektet ikke forringer tilstanden af Natura 2000-områderne Svanemosen og Lillebælt, eller forhindre disse i at opnå gunstig bevaringsstatus. Kolding Kommune vurderer samlet, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger for naboer miljøet, herunder også de landskabelige værdier.

Bilag

Bilag 1 : Grundlag for vilkår og lovgivning

Bilag 2 : Udbringningsarealer og gylletransportruter

Bilag 3 : Bedriftsoversigt – produktionsanlæg mm.

Bilag 4 : Spildevandforhold – afløb og pumpeledninger

Bilag 5 : Afstand til Svanemosen

Bilag 6 : Oversigt over beskyttet natur og bufferzoner

Bilag 7 : Beskyttet natur 1

Bilag 8 : Beskyttet natur 2

Bilag 9 : Sorteringsvejledning til affald

Bilag 10: Konsekvens vurdering af Natur – 2000 områder

Bilag 11: Bilag IV arter